

FIRAT ÜNİVERSİTESİ KURUMSAL AÇIK ARŞİV POLİTİKASI

Bağlam:

Fırat Üniversitesi, 1975 yılından itibaren ülkemizin kalkınmasına hizmet edecek ve toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte eğitim vermeyi, araştırmalar yapmayı ve araştırma sonuçlarını mümkün olan en geniş kitlelere sunmayı ilke edinmiştir.

Fırat Üniversitesinde gerçekleştirilen akademik çalışmaların arşivlenmesi ve açık erişim ile paylaşılması, bu çalışmaların görünürlüğünü ve tanınırlığını artıracaktır. Bu nedenle akademik çalışmaların mümkün olan en geniş kitlelere ulaştırılabileceği bir açık erişim mekanizması ve bu kapsamda hizmet verecek bir açık erişim arşivinin kurulmasına karar verilmiştir. Bu çerçevede, Fırat Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, araştırmacılara ait çalışmaların uygun formatta derlenmesinde, uzun dönemli korunmasında ve açık erişime sunulmasında stratejik bir rol oynayacaktır. Fırat Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, açık erişim ve kurumsal arşivin kurulmasında aktif rol almak ve her türlü elektronik ortam güvenliğini sağlamakla yükümlüdür.

Politika Amaçları:

- a) Kurumsal Arşiv bağlamında; Fırat Üniversitesi bünyesinde üretilen akademik çalışmaların uzun dönemli derlenmesinin ve korunmasının sağlanması,
- b) Açık Erişim bağlamında; Fırat Üniversitesi bünyesinde üretilen akademik çalışmaların mümkün olan en geniş kitlelerin erişimine sunulması amaçlanmaktadır.

Kapsam:

Bu politika; Fırat Üniversitesi tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen ve üniversite mensuplarınca gerçekleştirilen tüm akademik çalışmaların Açık Arşivde depolanmasını ve bu kaynakların tüm paydaşlara telif haklarına dikkat edilerek sunulmasını kapsayacak şekilde Üniversite Senatosu tarafından belirlenmiştir.

İlkeler:

Fırat Üniversitesi mensupları, akademik çalışmaların uzun dönemli derlenmesi ve korunması konusunda aşağıdaki koşulları kabul eder:

- a) Yazarlar ve Açık Arşivden faydalanan tüm kullanıcılar, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserlerini Koruma Kanununa uygun hareket etmek zorundadırlar.
- b) Fırat Üniversitesi mensuplarının, tüm akademik çalışmaları Açık Erişim Arşivinde depolanır. Ambargo vb. koşullar nedeniyle sınırlandırılmış veya tamamen engellenmiş bazı bireysel çalışmalar bu ilkenin dışındadır.
- c) Akademik çalışmaların tam metinlerinin depolama sırasında ya da daha sonra mümkün olan en kısa zamanda erişime açılması şarttır. Yayıncı sınırlaması nedeniyle hemen erişime açılmayan yayınlar olması durumunda depolama şartı değişmez ama yayıncının ambargo süresi dolana kadar yayınlar erişime kapatılır.
- d) Yayıncı sınırlaması olsa da, akademik çalışmaların üst verilerinin (başlık, yazarlar, kurumsal bağlantı, makaleyi kabul eden derginin adı vb.) depolama sırasında hemen erişime açılması şarttır.
- e) Fırat Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, açık erişim ve kurumsal arşivin kurulmasında aktif rol alarak her türlü elektronik ortam güvenliğini sağlamakla yükümlüdür.
- f) Fırat Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, Açık Arşivde yer alan tüm akademik çalışmaların derlenmesini ve uzun dönemli korunmasını koordine eder.
- g) Yazarın yayıncılarla yaptığı anlaşmalar ve kişisel arşivleme seçenekleri göz önüne alındığında çalışmalara erişim, Kamuya Açık Erişim ve Ambargo Süresi Sonunda Açık Erişim (ambargo süresi 12 ayı geçemez) olmak üzere iki başlıkta uygulanacaktır. Yayıncı kuruluşun kamuya açık erişime izin vermediği veya ambargolu durumlarda, yayının bibliyografik künyesi ve veri tabanındaki URL adresinin verilmesi zorunludur.
- h) Fırat Üniversitesi mensupları, bilimsel çalışmalarının Açık Arşivde dağıtım ve koruma prensiplerine uygun şekilde depolanacağını kabul eder.
- i) Fırat Üniversitesi mensupları, farklı kurumlardan birden fazla yazarla hazırladıkları çalışmaları Açık Arşivde depolayabilirler. Çok yazarlı çalışmalarda, kaynağı başyazar depolar. İlk yazarın lisans/lisansüstü öğrencisi veya bağımsız bir kişi olduğu durumlarda yayın, isim önceliğine göre Fırat Üniversitesi mensubu tarafından depolanır.

İşleyiş:

- a) Fırat Üniversitesi Rektörlüğü, bu politikanın uygulanmasından sorumlu olacak ve gerektiğinde ortaya çıkabilecek anlaşmazlıkların çözümünde ve politikada yapılabilecek değişiklikler konusunda yürütücü görevini üstlenecektir.
- b) Fırat Üniversitesi Rektörlüğü, Açık Erişim Danışma Kurulu kurulmasına öncülük ederek bu kurulun yürütücülüğünü üstlenecektir.

Açık Erişim Danışma Kurulu:

- Rektör veya görevlendireceği bir Rektör yardımcısı,
- Fakülteler adına Rektörün görevlendireceği iki kişi,
- Enstitüler adına Rektörün görevlendireceği bir kişi,
- Yüksekokullar adına Rektörün görevlendireceği bir kişi,
- Bilgi İşlem Daire Başkanı,
- Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı

olmak üzere yedi kişiden oluşur.

Açık Erişim Danışma Kurulu, bu politikanın yürürlüğe girmesini takip eden tarihten itibaren her yıl, bu politikanın değerlendirilmesinden sorumlu olacaktır. Kurul, gerekli gördüğü durumlarda politikayı revize etmek veya değiştirmek amacıyla öneri ve görüşlerini Fırat Üniversitesi Senatosuna sunabilir.